

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČAR

LETO II.

Izhaja dvakrat
na mesec.

Naročnina četrt-
letno 12 dinarjev.

Uredništvo in
upravnništvo:

Ljubljana,
Turjaški trg 2

kamor naj se tudi
pošiljajo rokopisi.

Štev. 18.

SVOJE ZAHTEVE UVELJAVIJO ŽELEZNIČARJI LE V ENOTNI, RAZREDNO-ZAVEDNI ORGANIZACIJI.

Železničarski kongres.

(Strokovni problemi.)

(S tem člankom otvarjamo diskusijo pred kongresom, da se razčistijo vsa sporna vprašanja, ki morebiti še ovirajo ujedinjenje.)

Železničarji, udeležite se te diskusije v listu. Naš list damo na razpolago, da se pred kongresom razpravlja o vseh načelnih vprašanjih. — Uredništvo.)

Dne 24. in 25. oktobra se vrši kongres naše razredne strokovne organizacije. Ta kongres bo za strokovno gibanje železničarjev v Jugoslaviji zgodovinskega pomena. Po polnih petih letih ima železničarski proletarijat zopet lahko svoj strokovni kongres. Kaj pomeni za nas ta doba, ni treba posebej naštevati, ker danes ve to vsak železničar iz svojih lastnihkušenj, danes čuti to vsak železničar na svoji lastni koži. Smelo trdimo, da naša generacija v železniški službi ne pomni take dobe. To je doba naše največje revščine, to je doba redukcije vseh naših pravic, to je doba zatiranja naše razredne zavednosti, to je doba naše desorientiranosti in zmede najenostavnejših pojmov, to je doba sistematičnega preganjanja naših najskromnejših organizacij in kršenja v ustavi zajamčene nam pravice združevanja.

Vprašanje pa je, da-li smo mi dovoljno pripravljeni za ta kongres? Priznavamo odkritosrčno, da nismo. Toda, če nismo, ni to samo naša osebna krivda, temveč krivda leži v stvarnih, objektivnih razmerah. Kdor pozna vse naše stvarne težkoče, ta bo to vpošteval in priznal, da smo napravili to, kar smo mogli in pripravili kongres, kolikor smo ga pripraviti mogli z ozirom na položaj, v katerem se nahajamo.

Glavna napaka našega kongresa bo ta, da bo naše članstvo in železničarska masa idejno slabo pripravljena na mnoga vprašanja, ki so za nas v teh časih ogromne važnosti. Ne zadostuje, da si je vodstvo organizacije na čistem v takih vprašanjih. Ako naj naša organizacija dobro uspeva, morajo vsa pereča vprašanja, ki se nas tičejo, razumevati vsi železničarji — preiti jim morajo v kri in meso. Mi vemo, da je bila za to potrebna temeljita diskusija o vseh takih vprašanjih v vseh naših organizacijah in v našem strokovnem glasilu še posebej, toda napravili smo, kolikor nam so dopuščale razmere.

Razpravljati bi morali predvsem o enotnosti železničarske organizacije. Gotovo je ta misel pri nas zelo lepo napredovala; gotovo je, da ima ta misel med nami že lepo armado pristašev; toda ravno tako pa je tudi gotovo, da imamo še veliko število zaostalih sodrugov, ki pomena enotnosti še ne razumejo, ali pa jo razumejo napačno. Mi bi morali imeti stalno rubriko v »Organiziranem Železničarju« za to vprašanje in vsak železničar bi se moral potruditi — ako mu ni kaka stvar glede enotnosti jasna — da nam svoje misli napiše in da nam da priliko, da spoznavamo njegove pomisleke. Tako bi pridobil on in mi in ostali sodrug. Mi tudi še nismo temeljno razpravljali o tem vprašanju in nismo še dovolj študirali gibanja drugega delavstva, zlasti angleškega, ki je veljalo vedno za najbolj konservativno, za enotnost strokovnih organizacij.

Enotnost strokovnih organizacij je postalo geslo vsega svetovnega proletariata. To je: mi zahtevamo, da bodi vse delavstvo ene kategorije (železničarji, kovinarji) v državi organizirano v eno samo organizacijo in vse organizacije

včlanjene v eni sami državni vrhovni strokovni instanci. In ravno tako zahtevamo, da naj bodo vse kategorije delavstva (železničarji ali rudarji ali kovinarji itd.) vsega sveta, vseh držav, organizirane v eni sami strokovni internacionalni zvezi in vse internacionalne zveze v eni sami strokovni internacionali.

Zakaj to?

No, zato, ker ima vse delavstvo vsake kategorije in končno vse delavstvo vsega sveta popolnoma enake socialne in strokovne interese, ker tvori en enoten razred in ker more uveljavljati svoje zahteve samo v toliki meri, kolikoršna je njegova realna moč. Čim večja, čim enotnejša pa je organizacija, tem večja je njena moč, tem večji njen vpliv.

Toda, kako to napraviti, ko pa pripadamo tolikim različnim strujam, tolikim različnim strankam?

Da, sodrug, to je važno vprašanje, ki ga moramo pravilno razumeti, če hočemo izvesti strokovno enotnost, to je tisti »oslovski mostiček«, čez katerega moramo končno zlezti, če hočemo doseči sploh kak uspeh v tej smeri.

Proletarska strokovna organizacija zahteva od delavca samo eno stvar, da lahko postane njen član, t. j.: da uvidi in spozna, da obstojajo na svetu različni razredi ljudi in da se vrši med temi razredni boj za blagostanje in obstanek. Čim se on zaveda svojega razreda in prizna, da je ta boj neizogiben in za delavski razred tudi neobhodno potreben, postane lahko član razredne strokovne organizacije. Tu ga ne vprašamo: ne katere vere, ne katere narodnosti je, niti kateri stranki on pripada. On stopa v strokovno organizacijo, da se bori kot član svojega razreda za vse tiste socialne in gospodarske pravice, za katere se mora boriti vsak delavec njegove kategorije, ali ki so splošne in najbližje zahteve vsega delavskega razreda.

Toda: če pravimo, da strokovna organizacija ne vprašuje delavca po veri, narodnosti in politični pripadnosti, pa še dolgo ne trdimo, da se strokovne organizacije politika in politična stranka nič ne tiče. In ravno v tem vprašanju vlada pri nas še vedno brezupna nejasnost! S kakšnimi razlagami se ni pri nas že vse poskusilo! Kakšne absurdne (nesmiselne) teorije so se tu že postavljale! Pred tremi leti je posebno cvetela neka teorija, ki je sicer zametala »nevtralnost« strokovnih organizacij, toda zahtevala »neodvisnost« strokovnih organizacij od strank. In sedaj se zopet pojavlja struja, ki trdi, da se strokovne organizacije sicer ne morejo izogniti politiki, češ, da če kapitalisti zahtevajo n. pr. odpravo osemurnega delavnika, da je to tudi politika — toda strokovne organizacije da se ne smejo vpreči v noben voz nobene politične stranke. Vse to so vede ali nevede anarhosindikalistična stremjenja v našem strokovnem gibanju. Anarhisti in anarhosindikalisti trde, da je delavstvu politika škodljiva, da se delavski razred ne more osvoboditi političnim potom in da zadostuje, da se organizira vse delavstvo v strokovne organizacije, napove splošno stavko in se tako čez noč konstituira v svobodno delavsko človeško družbo. Vse to pa spada v kraljestvo pravljic iz »Tisoč in ene noči«. Nepolitične, nevtralne in nadstrankarske strokovne organizacije hoče imeti buržuazija, ker ve, da so take strokovne organizacije mrtve in kdor zagovarja take teorije, je vedé ali nevedé njen agent.

Stvar pa je taka-le:

Delavski razred rabi za svoj razredni

boj različne organizacije: strokovne, gospodarske in politične. Strokovne organizacije rabi za svoj boj proti delodajalcem: one se bojujejo za neposredna, vsakdanja vprašanja delavstva dotičnih strok. Gospodarske organizacije vodijo boj proti trgovskemu kapitalu, proti izkoriščanju delavstva kot konsumenta. Gospodarske organizacije bi morale razredne strokovne organizacije v njihovem boju z delodajalci do meje možnosti podpirati. Strokovne in gospodarske organizacije so zbirališče delavskih mas; one predstavljajo organizirano telo delavskega razreda. Politična stranka delavskega razreda pa bi morala biti glava tem organizacijam mas; ona bi jih morala voditi po pravi poti, da se doseže s temi organizacijami končna osvoboditev delavskega razreda. Tako so mislili vsi veliki socialistični teoretiki, tako so to stvar vedno razlagali in tako je tudi teoretično prav in od tega načela se ne smemo nikoli oddaljiti.

Vprašanje pa je, ali je danes mogoče, da iskrena, zavedna razredna stranka vodi naše strokovne organizacije in tu se damo pobotati.

Na nas pritiska močnejša sila buržuazije in nam diktira svojo voljo. Radi tega večina proletariata ne more sodelovati s stranko, kakor bi ona želela. Proletariat je prisiljen ukloniti se, da ohrani vsaj videz svoje strokovne organizacije, ker brez strokovne organizacije je popolen suženj kapitala. Toda politične stranke delavskega razreda se ne bodo in se ne smejo nikoli odreči vplivu na strokovne organizacije! Tega se ne odpovedo niti meščanske stranke. Amsterdamska strokovna internacionala ima svojega zastopnika v II. internacionali. Socialistični politični prvaki v Jugoslaviji so dostikrat vodilne osebe v strokovnih zvezah. Smešno bi bilo, boriti se proti temu kot proti nađelu. Politične stranke se bodo vedno borile za odločnejši vpliv v strokovnih organizacijah in vodila jih bo vedno tista, ki bo znala postavljati boljše načrte za njegove boje, ki bo znala bolj realno gledati na pereča vprašanja delavskega razreda in ki bo

bolj neustrašeno korakala v odločilnih momentih na čelu delavskih mas v njihov nepromirljiv boj s kapitalom.

Tako se postavlja to vprašanje in ako ga postavimo tako, je jasno, da ni nobene resne ovire, da se ne bi proletarijat združil v enotne strokovne organizacije. Strokovno zedinjenje se ne sme, v nobenem slučaju zamenjavati s političnim zedinjenjem, niti delati ga odvisnega od njega. Po političnih tendencah in po političnih ciljih so si proletarske politične stranke tako diametralno nasprotné, da bi bilo smešno, da celo absurdno upati, da se bodo kedaj združile v enotno proletarsko politično stranko. Strokovno zedinjenje pa ni samo mogoče, temveč tudi najnujnejša potreba delavskega razreda. Treba torej poiskati način, taktiko, ki nas bo privedla čim hitreje do strokovne enotnosti in to bi moralo biti glavno vprašanje tega kongresa železniškega delavstva. (Dalje prih.)

KONGRES.

Dnevni red:

1. Otvorenje kongresa.
2. Izbor predsednika, perovodje i verifikatora.
3. Izveštaj akcionog odbora.
4. Ujedinjenje železničarskih klasnih organizacija.
5. Pravila i pravilnik jedinstvene organizacije.
6. Akcija i taktika jedinstvene organizacije.
7. Nacionalne i internacional. veze.
8. Položaj železnikog obojba:
 - a) radničkog i b) imenovanog. Železničko zakonodavstvo.
9. Izbor Uprave jedinstvene organizacije.
10. Razno.

Kongres se održaje 24. i 25. oktobra o. g. u Ljubljani. Početak kongresa i prostorije u kojima će se održati — objaviti će se pravovremeno.

Ujedinjenje železničarskih organizacija.

Unatrag više od godinu dana rade železničarske klasne organizacije na tome, da se ujedine u jednu jedinstvenu organizaciju, kako bi ovako ojačane bolje i uspešnije uzimale u zaštitu interese železničara. Ovaj rad nailazio je u svojim počecima na razne zapreke jer se nastojalo, da u zajednicu udju sve postojeće železničarske organizacije, i one nacionalne, što se ali nije ostvarilo. Nacionalne organizacije htjele so i nadalje ostati nacionalnima, odbijale su klasnu borbu, na što opet ostale organizacije nisu pristale. Ovo držanje jednih i drugih imalo je za posledicu njihovo još jače odvajanje. Ipak je došlo do zbliženja i saradnje slobodnih, klasnih organizacija. Preduzeti pregovori i približavanje centralnih sindikalnih radničkih instanca dalo je železničarima još jače uporište za njihovo ujedinjavanje. Nu samo ujedinjenje, t. j. potpuno stapanje ovih organizacija još uvijek nije izvršeno. Razlog tome je nestalnost tzv. nezavisnih organizacija u Zagrebu i Beogradu, koje još uvijek kolebaju izmedju ujedinjenja i razcepa. To dolazi od tuda, što su ove organizacije pod jakim uplivom onog dijela radničkog pokreta, koji radi svojih polit. računa ujedinjenje izbjegava.

Da bi se ovakom kolebanju uničilo kraj i da se konačno ujedine sve organizacije koje ujedinjenju stvarno teže, odlučile su železničarske organizacije, zagrebačke i ljubljanske, da se čim prije sazove Kongres ujedinjenja i ujedinjenje izvrši. Na konferenciji održanoj 12. o. m. u Zagrebu riješeno je, da se Kongres ujedinjenja sazove za 24. i 25. oktobra o. g. u Ljubljani. Ovom Kongresu prisustvovat će sve one železničarske organizacije, koje se slazu sa onim principima ujedinjenja, koje je utvrdila zajednička konferencija od 14. juna o. g.

Samo ujedinjenje moči će se izvršiti bez većih zaprika, jer je već unapred postignut sporazum po svim pitanjima, koja bi mogla da budu sporna. Tako će ujedinjenja organizacija zaključkom konferencije od 14. juna pristupiti u ujedinjeni vrhovni sindikalni forum, koji će se obrazovati 10., 11. i 12. oktobra o. g. u Beogradu. Isto tako ujedinjena organizacija automatski pristupa u internacionalnu transportnu federaciju u Amsterdamu.

Ovo ujedinjenje očekuje se u železničarskim redovima sa mnogo nade, jer će ujedinjena organizacija biti mnogo jača i kao takva sa mnogo više uspjeha nastupati za interese i prava železničkog osoblja.

Orožje proti budoči se železničarjem.

Tako je pisano v knjigi knjig: »Ker si pozelel, da mi boš enak, te izženem iz hiše, ker sem močnejši.«

(Klinopis Sumerijcev, najden v babilonskem templju Nippur).

Grozen potop, ki je preplaval železničarke vrste po usodnem štrajku 1920. leta ter pobarval Zaloško cesto s krvjo železničarjev, je razrušil močno stavbo enotne železničarske organizacije. Pred to organizacijo so imeli strah vsi, ki so vražijo železničarski pokret, ki mu ne privoščijo človeških pravic in ki hočejo, da mora železničar biti suženj, sredstvo, s katerim hinavci delajo karijere, kapitalisti pa bogastvo in brezskrbno življenje. »Protokol sporazuma« je stal kot zavojevani trofej železničarjev pred železniškimi ministrom in direktorji, ki so eksponenti kapitalistov. Zato ga je trebalo uničiti. Poleg vse sluge in trdnosti železničarjev so se našli, kakor v vsaki vojni, izdajice. In z njih pomočjo je bilo doseženo to, kar so čuvarji kapitala hoteli. Sluga železničarjev je bila razbita. Malodušnost, ki je zvesta spremljevalka pri vsakem porazu poraženih, se je vselila v prsa premmogih trpinov, in omahnili so.

In od tega dneva se je začelo. Vse, kar so si železničarji do tedaj pridobili, se jim je jemalo, eno za drugim, brez odpora. Delavski zaupniki so se odpravili. Bolniška blagajna je prostituirana. Personalna komisija je odpravljena. Provizijski fond je odpravljen. Zavarovanje delavcev je postal prazen glas, pragmatika je postavila na razpoložnje vse na tri leta. Legitimacije delavcev so zamenjane z manj vrednimi. Uvedene so urnine. Delavskega pravilnika ni. In tako dalje in tako dalje. Kdo bi vse naštel?! Ko so materijelno in moralno izbičani trpini železničarji se začeli spraševati, kaj je to, od kod to, kako to, so slišali ironične posmehe. »Bilo je, ko smo se vas bali. Sedaj se vas več ne bojimo.«

In zopet so se vprašali železničarji: »Zakaj so nas se bali?«

Bil je odgovor, ki si ga videl na slehernem obrazu:

»Ker smo bili organizirani.«

Od tega dne, ko se je vzbudilo to spoznanje, se je začelo gibanje za organizacijo. Počasi je šlo, in še gre počasi. Težko je vsem, ki trpe, naenkrat razumeti velik pomen organizacije, dasi so ga videli in izkusili na svoji koži. Zakaj, mnogim še se ni vrnila zavest posle poraza. Tavajo še v omamici in in nezavednosti. Mnogih strašijo razni lažiperoki iz žutih organizacij, ki so formelne barikade kapitalistov. Ali vendar se gibanje za organizacijo širi in raste in stavba železničarske trdnjave se dviga.

Ona še ni visoka, ali vidna je že njena moč.

In to, česar še mnogi železničarji, ki se nikakor ne morejo odločiti, da bi se organizirali, ne vidijo in ne poznajo, to vidi in zna delodajalec, železničarska direkcija in razume se, vsi, ki nočejo, da bi železničarski trpin živel lepše, človeka dostojno življenje.

Zato so rekli:

»Tiste, ki jih je delavstvo pooblastilo, da stoji v glavi organizacije, se mora udariti. Vse, ki hočejo biti nam enaki, ki hočejo biti ljudje, moramo izgnati iz hiše. Mi smo močnejši, ker držimo kapital in te moči se moramo poslužiti. To je naše orožje. Potem bo mir, in mi bomo zopet brez skrbi žulili sužnje, ker so oni za to, da jih žulimo. To niso ljudje, nego so delavci in se zato ne smejo zoperstavljanjati nam in protestirati. Mi ne smemo dopustiti, da se med njimi najdejo pametne glave, ki naivnim delavcem povedo, da so gladni in sužnji. Naivni delavci bi bili drugače popolnoma zadovoljni.«

Tako so rekli. »Naivni,« rekli so, »naivni delavci bi bili drugače popolnoma zadovoljni. Sami se ne bi nikdar domislili, da ste gladni in sužnji zato, ker mi nočemo, da bi bili siti in podobni nam.«

Železničarji! Ali je res? Ali je res, da ste, ki še niste organizirani, ali ki stojite v žutih organizacijah kot brambena barikada kapitalistov proti lastnim težnjam in zahtevam, tako naivni, da se sami nikdar ne bi domislili, da ste gladni in sužnji?

Če vam vasa odgovor:

Svoje orožje proti budoči se železničarjem znajo go poda dobro izrabljati. Oni jim kratakotno vržejo iz službe na cesto, eos, pred našimi vrati stoji mnogo sužnje, ki nam bodo invalezni, kakor psički, ako jim damo kruha. To orožje je uspesno, ako železničarji niso organizirani v razredno-zavedni organizaciji, ki je edina mogoča, da zlomi to nesramno orožje.

Naj lebdi pred očmi in vestijo vsakega železničarja trpina (naglašamo: trpina, ker naše besede so namenjene samo trpinom, a ne hlapecem), da je bila moč enotna, razredno - zavedna organizacija, ki jim je nekoč izvojevala mnoge ugodnosti in kjer so se železničarji v sorazmerju k dandanašnjim, zares čutili kot ljudje. Naj ne bo nobenega, ki ga življenje nezasluženo, po krivdi krivičnih razmer današnje človeške družbe, kateri je Bog zlato tele, tepe in biča, da ne položi v naraščajočo moč železničarske organizacije samega sebe in postane discipliniran in veren član organizacije.

Pomnite, da so vam začeli groziti oni, katere branijo vaši žulji in vaš glad. Pomnite, da imate zlomiti te grožnje in, kar je vaša dolžnost, da zaščitite one, ki ste jih pooblastili in katerim se v prvi vrsti grozi.

Organizirajte se, železničarji!

Složno napred!

Dvije godine, evo, prošlo je, od kada je medju železničarskim proletarijatom nikla želja, da se njegove rasparčane snage opet sakupe, slože i ovako složne stave u službu zaštite njihovih oronulih moralnih i materijalnih prava. Dvije godine, rekosmo, od kako je nikla želja, a godinu od kako je ponikao zahtjev, da se razbijeni redovi ne samo slože, već i ujedine, jer samo ujedinjeni redovi mogu postati ono orožje, kojim će se uspješna borba moći zaista voditi.

Ovaj zahtjev širokih železničarskih redova izvire iz općih njihovih potreba. Njihov materijalni i moralni položaj nada sve je mizeran. Plaće železničarskih radnika i namještenika zaostaju u jakom procentu iza plata radnika izvan željeznice, a pogotovo daleko zaostaju iza plata, kojima bi trebalo podmiriti stvarne životne potrebe. Dok je železničar u svim ostalim državama već postigao predratnu platu, a negdje istu i poboljšao, dotle nas železničar stalno kuburi sa 60 do 70 postotaka svojih predratnih prinadležnosti. Dok je železničar prije rata bio donekle obezbijeden, sada, posle rata, on je potpuno osiromašen.

Sa moralnim pravima ne stoji se ništa bolje. Pragmatika je zakon, kojim je sankcionisano bezakonje. Reakcionarni prohtjevi železničke birokratije i režima izviru skoro iz svijlu njezinih odredaba. Materijalno obezbijedjenje ne pruža nikakvo, a stalnost u službi je labava i stalno ogražena. Ovom pragmatikom zacaren je režim štreberstva i lične netrpeljivosti, režim sile i proganjanja. Ako ovom zakonu pridodamo još zakon o zaštiti države, pa zakon o postupku prigodom štrajka na železnicama, onda se dobija tek prava slika o tome, koliko su železničari obespravljeni.

Našavši se u ovakom položaju ništa nije bilo logičnije od zahtjeva, da se prije svega odstrani ničim opravdano zlo, a to je međusobna zavadjenost i pocijepanost. Ovom zahtjevu moralo se i mora se udovoljiti. U prvim počecima moglo se na pitanju ujedinjenja i manevrirati, moglo se i neodovoljavati ovom zahtjevu, nu svako daljnje manevrisanje je nemoguće. Žute, nacionalne organizacije, koje su ovom zahtjevu železničara nastojale izbjeći, platit će to svojim opadanjem i totalnim oslabljenjem. Radi svoje izdajničke uloge u pitanju stvaranja jedinstva železničarskog pokreta, one su osudjene na potpunu propast i moći će se odzavati tek još u najužem krugu nesolidnih i štreberski raspoloženih elemenata. Širi železničarski redovi u ove organizacije više nikad prići ne će. To isto će se desiti i svim ostalim organizacijama, društvima i udruženjima, koja neće ujedinjenja i od nje ga bježe. Toj istoj sudbini ne će izbjeći ni savez radnika metalne industrije i obrta u Zagrebu i Beogradu, ako će i nadalje sa ujedinjenjem manevrisati i htjeti izbjeći neodstupnom zahtjevu svojeg članstva, koje hoće i traži ujedinjenje.

Po našem dubokom uvjerenju ujedinjenju klasnih železničarskih organizacija ne pretstoje više nikakove zapreke. Ako bi ih i bilo one iščezavaju onog časa, čim se na pokret železničara počinje gledati sa stanovišta potreba železničara i ostalog radničkog pokreta. Ove potrebe pako — zabacuju svojom neostupnom logikom svako dalnje zavlacenje i izbjegavanje od ujedinjenja. Izvršenje ujedinjenja je u toliko laglje, jer su ovim dvogodišnjim pripremanjem njegovim odstranjenje sve postojeće zapreke, pa i one duhovne, koje su skoro bile jedine i najteže.

Imajući sve gornje pred očima, mi vrlo rado pristajemo i pozdravljamo odluku, da se Kongres ujedinjenja železničarskih klasnih organizacija održi čim prije. Mi ćemo učiniti sve, što je do nas, da Kongres uspije i svojim zaključcima izvrši sve zahtjeve, koje na njega stavljaju članstvo i veliki broj ostalih železničara. Naša je želja, da bi 24. i 25. oktobra 1925 bili završetak moralnog i materijalnog propadanja železničara u ovoj zemlji i postali početak njihova ponovnog dizanja ka boljem i sretnijem životu. Oni će to i postati, jer se zahtjev železničara treba i mora izvršiti.

Nužno je tek, da podjemo složno napred!

Pongračić.

Zborovanje železniških vpojokojencev.

V nedeljo dne 6. septembra t. l. se je vršil v veliki dvorani mestnega doma v Ljubljani javni shod vpojokojencev državne in bivše južne železnice iz vse Slovenije. Shod je otvoril kot predsednik društva vpojokojencev g. Salomon, ki mu je tudi predsedoval. V otvoritvenem govoru je naglašal, da je beda vpojokojencev neznosna, da se aktivni železničarji in noben človek ne briga za vpojokojence, njih vdove in sirote.

Kot prvi je govoril g. Mazi. Njegov govor je bil dober in stvaren.

Kot drugi je nastopil g. Jernejčič, ki je razkladal mizerno stanje vpojokojencev in pozival vlado, da naj vpojokojence postreli ali pa naj jim da strupa, pa bo stvar rešena. Poudarjal je, da se nikdo ne briga za nje in da si morajo svoj položaj poboljšati edino vpojokojenci sami.

Kot tretji in četrti govornik sta nastopila zastopnika vpojokojencev iz Hrvaške in tudi opisala bedo vpojokojencev ter zastopala načelo enotne akcije vseh vpojokojencev v državi. Bila sta proti enotni organizaciji vpojokojencev, češ, da je škodljiva in nemogoča in povdarjala, da so današnje bede vpojokojencev v veliki meri skrivni aktivni železničarji. Obenem sta pa povdarjala, da si vpojokojenci edino le sami morejo poboljšati svoj položaj. To je vsekako kaj čudna logika.

Kot zadnji se je priglasil k besedi sodrug Marcel Zorja (burno pozdravljen), ki je zelo ginjaivo orisal socialno bedo vpojokojencev, vdov in sirot. Dejal je, ne, mi nečemo revolverjev ne strupa, nego starostno zavarovanje hočemo! (Odobravanje.) Nastopil je proti večini predgovornikov, povdarjal je, da boj vpojokojencev ne more biti boj njih samih, nego je to boj celokupnega delavstva za zboljšanje socialne zakonodaje za zavarovanje za starost in onemoglost. Kritiziral je brezbržno postopanje železniškega ministristva in ministristva za socialno politiko, ki že skoro dve leti zavlčuje miloščine v službi onemoglim železničarjem, ki niso mogli pripadati kot člani provizijskemu skladu in so služili od 30 do 40 let na železnici. Dejal je, da je za zboljšanje socialnega položaja vpojokojencev nujno potrebno, da podvzamejo vse korake, da si svoj položaj poboljšajo. Dokazal je, da ni trditve večine predgovornikov resnična, da se aktivni železničarji za nje ne brigajo. Vpojokojenci naj čitajo organiziranega železničarja, pa se bodo prepričali, da se aktivni železničarji zavzemajo za njihove zahteve. V svrhu ureditve starostnega zavarovanja, ki ga je vlada obljubila za leto 1925, je nujna potreba, da vpojokojenci pozovejo ne samo aktivne železničarje, nego celokupno delavstvo in vse delavske organizacije v boj za zboljšanje socialne zakonodaje za zavarovanje za starost in onemoglost. (Burno odobravanje.) Nato je prečital resolucijo in oklie na ves proletarijal Jugoslavije.

Resolucija.

Javni shod vpojokojencev državnih in bivše južne železnice, ki se je vršil v Ljubljani dne 6. septembra 1925 ter se bavil s socialnim položajem vpojokojenih železničarjev, je ugotovil:

da je beda vpojokojenih železničarjev v Jugoslaviji tako strašna, da zaznamujemo že slučaje smrti gladi in samomere radi lakote;

da nastopi ta beda zlasti radi tega, ker so prejšnje institucije, ki so skrbele za socialni položaj vpojokojencev, zamenjane z novimi, ki so mnogo slabše od prejšnjih in sicer radi tega, ker so prišle skoro popolnoma v roke delodajalcev;

da so ostali železniški vpojokojenci po prevratu popolnoma brez zaštite in da se nobena dosedanja vlada ni zanimala za njihov bedni položaj in da se kljub uvedbi nove valute prejemki železniških vpojokojencev še vedno izplačujejo v kronski veljavi, kar je sicer v državi pod kaznijo prepovedano;

da znaša še danes stoprocentna invalidna renta mesečno 118 K 96 v (reči in piši sto-oseemnajst kron šestindevedeset vinarjev) ali v današnji valuti 29 Din 50 par;

da imajo vpojokojenci rentniki poleg teh sramotnih dohodkov, ki činično zasmehujejo delavsko starost in onemoglost samo še po 600 dinarjev draginjske doklade in to še samo nekateri vpojokojenci in 150 Din doklade za njegovo ženo; večina pa prejema samo 300 Din draginjske doklade za vpojokojence in za ženo 90 Din mesečno;

da ima oženjeni vpojokojencev v najboljsem slučaju, t. j. ako je oženjen in popolnoma nezmožen za delo, 788 Din, večina pa samo 398 Din mesečnih dohodkov;

da imamo dalje slučaj, ko je spoznal zdravnik 65 let starega ponesrečenega delavca za delo zmožnega ter se mu je odtegnila invalidna renta;

da so zlasti oni stari delavci, ki po provizijskemu skladu niso imeli pravice do pokojnine ali provizije, takozvani miloščinarji, v posmeh vsemu človečanstvu sedaj zapuščeni in izpostavljeni gladi in revščini;

da je v Sloveniji 800 takih starih delavcev, ki prejema 20 do 60 kron mesečno miloščine in po 2 dinarja dnevne doklade;

da je v Sloveniji 70 takih do 75 let starih delavcev miloščinarjev, katerih prošnje za to revno miloščino ležijo že 2 leti pri ministristvu in se ne rešijo, dočim umirajo stari oslabei reveži od gladi;

da železniško ministristvo ne podpira teh svojih odsluženih in izmozganih delavcev niti s tem, da bi sprejemalo njihove odrasle otroke v železniške službe, dočim dobivajo take službe pri nas celo tuji podaniki in končno;

da leži iz vse Jugoslavije pri Osrednjema uradu za zavarovanje delavcev 10.000 prošenj za draginjske doklade vdovam in sirotam železniških ponesrečencev in da se te prošnje ne rešujejo in doklade ne izplačajo, če prav je bil ta urad pripravljen izplačati te podpore pod pogojem, da mu jih železniško ministristvo povrne.

Zato protestiramo najodločneje pred vsem civiliziranim človeštvom, da nas vlada naše države pušča v tako neznosni bedi in trpinosti na tako nečloveški način. Mi smo zvesto opravljali svoje službe, mi smo izgubili zdravje za korist države in skupnosti in zato opravičeno zahtevamo od državne uprave sledeče:

1. da se drži zakonov in nenudoma odpravi kronsko valuto ter prevede penzije in miloščine v dinarsko valuto;

2. da se penzije in miloščine dosedanjim penzionistom in miloščinarjem takoj izravnajo s penzijami, ki so normirane za nove penzioniste;

3. da se vdovam in sirotam takoj izplačajo vsi zaostanki na draginjskih dokladah in te doklade za vbodoče pravilno uredi;

4. da se delavcem, ki so po 30 do 40 let delali na železnici in ki po provizijskem pravilniku nimajo pravice do penzije, takoj uredi primerna miloščina, ker je sramota, da umirajo v civilizirani državi šestdeset in petinsedemdesetletni starčki in starke, ki so vse svoje žive dni pridno delali, od gladi na cesti;

5. da imajo otroci penzionistov, miloščinarjev in na delu ponesrečenih železničarjev prednost na službo pred ostalimi prosilci, predvsem pa pred nedržavljanji;

6. da se odpravijo iz službene pragmatike vsi oni členi, ki govore o discipliniranju vpojokojencev.

Končno pozivamo Strokovno-železničarsko in pravovarstveno organizacijo, da se zavzame za naše pravice in vse penzioniste in miloščinarje, da se tej organizaciji pridružio ter jo podpirajo.

Ker pa so na tem shodu zbrani vpojokojenci prepričani, da se dajo te zahteve priboriti samo v skupnem nastopu vsega delavstva za zavarovanje za starost in onemoglost, sklene, da pozove za 25. oktobra t. l. vse delavstvo Jugoslavije na skupno manifestacijo za te naše proletarske pravice.

V svrhu priprave te manifestacije se izvoli danes 3 članski odbor.

Resolucija in oklie sta spravila predsednika shoda g. Salomona in drugega govornika g. Jernejčiča iz raznovesja, g. Salomon je nastopil proti resoluciji, g. Jernejčič se je oglašil k besedi in rekel med drugim, da vpojokojenci ne bodo šli v ogenj po kostanj za druge, da oni ne bodo korakali od spredeja, kvečjemu od zadaj in vpojokojenci ne bodo ničesar dosegli, ako se pridružijo aktivnim železničarjem. Predsednik je nato predlagal resolucijo društva vpojokojencev, ki pa je bila pomanjkljiva. Dejal je, da je treba odposlati delegata z resolucijo v Beograd.

Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Sodrug Marcel je zavrnil oba govornika in dejal. Nisem proti vaši resoluciji, nego sem zato, da se obe sprejmete. Vaša je glede na položaj vpojokojencev pomanjkljiva, moja je obširnejša in zato zahtevam, da se da na glasovanje. Vi govorite na shodu, da se nikdo za vpojokojence ne briga, ko se pa predlaga resolucija, da bi se drugi za vas interesirali, ste proti njej. Govorite, da ste lažni, da trpite pomanjkanje; upijete, da naj vas raje postrele in da naj vam dajo strupa in kdo more vse to vaše jadikovanje opisati, ko pa pride resolucija, ki vsebuje vse te zahteve, ste proti njej. Namesto, da zahtevate zavarovanje za starost in onemoglost miloščinarjev, ki se ima zakonitim potom izvesti, ker je v zakonu že predvideno in imelo biti letos izvedeno, pa ste proti resoluciji, ki to zahteva. Čemu potem še govorite? Kdor je lažen in trpi pomanjkanje, bo glasoval za resolucijo, kdor je sit in ima vsega dosti, ta pa naj glasuje proti.

Predsednik je dal nato resolucijo na glasovanje ter pripomnil, da je on proti resoluciji in kdor je še proti resoluciji, naj dvigne roko. Roko sta dvignila samo dva navzoča. Predsednik uvidevši, da se navzoči kljub

njegovemu pozivu, da naj glasujejo proti, niso odzvali, je osupnil in je takoj ubral druge strune, češ to glasovanje ni veljavno, izrazil je grožnjo, da ako se bodo vpokojenci družili z aktivnimi železničarji in ako bodo sprejeli to resolucijo, ki o tem govori, da jim bo vlada organizacijo razpustila. To je povzročilo zmedo med zborovalci, posebno med ženami in so se izpraševale, kaj sedaj storiti. Predsednik je to priliko uporabil ter dejal: »Sedaj bomo pa drugače glasovali. Torej, kdor je za resolucijo, naj dvigne roko! Tako postopanje je povzročilo zmedo in nevoljo, počela so se prerekanja, medklji in razburjenje. Predsednika ni bilo mogoče razumeti in odglasovalo se je. Zborovalci končno niso vedeli ali so glasovali za ali proti.

Predsednik je ugotovil, da je večina proti resoluciji in da je odklonjena. Sodrug Marcel je zahteval, da se da tudi poziv na glasovanje, kar pa je predsednik enostavno odklonil z motivacijo, češ mi smo strogo stanovsko politično nevtralnno društvo. (Medklji: ali je lakota tudi stanovska in politično nevtralnno!)

Železničarji!

Ker stojimo pred kongresom naše enotne organizacije, ki se bo vršil 24. in 25. oktobra 1925 v Ljubljani, je potrebno, da se vsi železničarji udeležijo dela na novem pravilniku.

V naslednjem priobčimo projekt pravilnika ter pozivamo vse, da ga preštudirajo ter stavijo svoje pripombe ali spreminjevalne predloge.

Vse podružnice združenih organizacij morajo ta pravilnik na članskem sestanku predelati ter nam najkasneje do 15. oktobra 1925 sporočiti svoje mnenje in mnenje članov. Le na ta način si bomo izdelali pravilnik, ki bo odgovarjal vsem potrebam in nalogam.

PRAVILNIK

enotne železničarske strokovne organizacije.

1. Vpis.

§ 1. Vpisovanje oskrbujejo oblastna tajništva, podružnice in vplačevalnice.

Vsak, ki pristopi k organizaciji kot član, mora točno izpolniti pristopno izjavo in jo lastnorčno podpisati.

§ 2. Izpolnjeno pristopno izjavo se pošlje centralni opravi, na podlagi katere se izstavi članska knjižica. Po pooblastilu centrale smejo izstavljeni članske knjižice podružnice in oblastna tajništva.

§ 3. Pri vpisu se mora plačati takoj vpsina (kot odškodnina za knjižico, pravila in pravilnik) 5 Din in najmanj en članski prispevek.

2. Preselitev.

§ 4. Članu, ki se preseli iz enega kraja v drugega, se nadaljuje članstvo pri oni podružnici ali poverjeništvu, ki je v kraju, v katerega se je preselil; če teh ni, pa v najbližji podružnici ali poverjeništvu, ali pa direktno pri centrali. Vsako preselitev mora javiti podružnica centrali.

3. Članska knjižica.

§ 5. Vsak član mora imeti člansko knjižico organizacije, ki mu služi kot legitimacija ter vsebuje pravila. V njej mora biti vpisano: od kedaj je dotični član, izkaz vplačanih prispevkov in vse, kar je član dobil od organizacije.

§ 6. Če je članska knjižica polna, se mu mora izstaviti druga, nova knjižica, iz katere mora biti razvidno od kedaj je član in kakšne ugodnosti je dobil na podlagi izkaza stare knjižice.

§ 7. Če član svojo knjižico izgubi, se mu mora izstaviti nova, na katero se mora napisati »Duplikat« in vnesti vse kot je označeno v § 6.

§ 8. Za člansko knjižico se mora plačati v slučajih pod § 8. odškodnino Din 2.50.

4. Članski prispevki.

§ 9. Vsak član mora redno vnaprej plačevati svoje prispevke. To se mu potrdi s štampiljko »plačano« na določenem mestu v knjižici ter izda kupon bloka.

§ 10. Prispevki se plačujejo pri podružnici ali pa pri poverjeništvu; kjer pa istih ni, pa direktno centrali.

§ 11. Iz članskih prispevkov se poravnava vsi izdatki organizacije, izdajanje časopisa, pravna zaščita, podpore, agitacija, kvota Internacionali.

§ 12. Članski prispevki se plačujejo mesečno. Članarina znaša mesečno 12 dinarjev za člana, za vpokojence pa 6 dinarjev.

§ 13. Član, ki je tri mesece zaostal z vplačevanjem prispevkov, se črta iz

članstva. Če opraviči svoj zaostanek in naknadno vplača, ga lahko centrala sprejme kot starega člana.

5. Obračuni.

§ 14. Vsaka podružnica ali poverjeništvu mora vsaki mesec najdalje do 20. poslati centrali obračun. Obračun se pošlje brez obzira na število članov, ki so v dotičnem mesecu plačali.

§ 15. Vsaki mesec se mora poslati centrali čisto izpolnjena plačilna pola ter obračun z imeni vseh onih, ki so plačali prispevke in označbo koliko so plačali.

§ 16. Obračuni morajo biti poverjeni od preglednika in blagajnika.

6. Podružnični fond.

§ 17. Od skupne svote članskih prispevkov, se odbije za potrebe podružnice 1 Din.

§ 18. Od poplačila članskih knjižic, vpsine, morebitnih izrednih dohodkov ter od prispevkov vpokojencev 6 Din se ne odbije 1 Din za podružnico.

§ 19. Denar, ki ostane podružnici, se mora vsakokrat izkazati v obračunu, kakor tudi predložiti potrdila zakaj se zneski izdajo.

§ 20. Po predhodnem odobrenju centrale morejo podružnice vpeljati tudi posebne krajevne prispevke v svrhu pokreta.

§ 21. Fond, katerega sklada podružnica (1 Din od članarine, prostovoljnih dohodkov, inventar) je last celokupnega društva in o njem mora vsaka podružnica polagati račune. Centrala lahko ne potrdi kake postavke v izdatkih. Podružnice so dolžne pokoriti se odredbam centrale.

7. Podružnice.

§ 22. Podružnica organizacije se more osnovati brez odobrenja centrale.

§ 23. Podružnice so organi, potom katerih vzdržava centrala zvezo s celokupnim članstvom dotičnega kraja. Podružnice izvršujejo sklepe centrale, ki so navedeni na podlagi pravil in kongresov. Lastnovoljno ne smejo podružnice poduzemati ničesar, kar bi ne bilo v skladu z delom centrale. Za vsak svoj korak, ki ga napravijo na lastno iniciativo, morajo imeti predhodno odobritev centrale.

§ 24. Podružnične posle vodi odbor, ki se voli na skupščini članov z večino navzočih članov.

Podružnica 20 članov izvoli odbor iz 3 oseb, z 50 člani iz 5 oseb, z 80 člani iz 7 oseb, preko 80 članov pa iz 9 oseb.

V te odbore naj bodo izvoljeni, če mogoče, zastopniki, najmočnejših sekcij v kraju. Pravilno pa je, da se v odbore izvolijo najsposobnejši, ne z ozirom na kategorijo.

§ 25. Ti odbori morajo redno obveščati člane o delu organizacije potom skupščin, konferenc in predavanj; razmišljevati o tem; voditi natančne zapisnike o vseh sestankih in sejah ter poslati jih centrali. Na ta način je centrala obveščena o mišljenju in razpoloženju vseh svojih članov. Vsaka podružnica mora sklicati v prvi četrtini vsakega leta sestanek v svrhu volitve podružničnega odbora. Na tej skupščini mora podati poročilo o delu podružnice v preteklem letu ter izvoliti nov odbor.

§ 26. Če podružnični odbor ne izvršuje svojih dolžnosti, skliče lahko centrala podružnično skupščino v svrhu volitve novega odbora.

8. Poverjeništvu.

§ 27. V krajih pod 20 članov imenuje centrala svoje poverjeništvu, katero poveri eni, ali dvema osebama.

§ 28. Delo poverjeništvu, kakor podružnic po § 26. se vrši izključno po navodilih centrale.

9. Sekcije.

§ 29. V vseh krajih kjer je organiziranih preko 20 članov ene in iste železničarske stroke, ki imajo svojo strokovno sekcijo, se lahko osnuje krajevni sekcijski odbor.

§ 30. Sekcijski odbori niso nikake administrativne agitacijske, niti organizacijske enote, temveč samo strokovne. One se morejo baviti izključno samo s strokovnimi stvarmi svoje sekcije, in delujejo v tem smislu prosvetno med člani.

§ 31. Sekcijski odbori so v vsakem kraju podrejeni krajevnim podružnicam in morajo delati samo v sporazumu z njo.

§ 32. Sekcijski odbor ni upravičen pobirati članski prispevkov, temveč izključno je potrjeni odtosno izvoljeni podružnični zaupniki.

§ 33. Vse sekcije v državi naj izvršijo letno enkrat sestanek radi izvornive centralnega sekcijkega odbora, katerega sedež je v kraju centrale.

§ 34. Razmerje in kompetenca centralnega sekcijkega odbora napram centrali društva je isto kot razmerje podružnične sekcije napram podružnici.

§ 35. Stroške za vse sekcijske sestanke, strokovni sekcijski tisk, se morajo poravnati iz posebnih sekcijskih fondov, ki jih ustanovi centrala.

§ 36. Kontrolo nad delom sekcij, tako nad finančnim kot prosvetnim vodijo podružnični odbori, odtosno centrala, katere o vsem končno veljavno odločuje.

10. Oblastna tajništva.

§ 37. Za območje vsake železniške direkcije se lahko osnuje oblastno tajništvo, katerega sedež je v mestu, kjer je sedež direkcije.

§ 38. Dolžnost oblastnih tajništev je, da vrše agitacijo v smislu društvenih pravil, pazijo na pravilno poslovanje njim podrejenih podružnic, vodijo evidence o stanju članov njihovega območja ev. izdajajo časopis ter resujejo lokalne zadeve in spore v svojem območju, v kolikor so ti lokalnega značaja. Za zadeve splošnega značaja pa morajo dobiti direktive od centrale.

§ 39. Oblastno tajništvo sestoji iz 12 članov, od katerih jih mora biti 9 na sedežu oblastnega tajništva.

§ 40. Odbor 12 članov se voli na pokrajinski skupščini za dobo enega leta ter veljajo za sestavo skupščine in glasovanje isti predpisi kot za kongres.

§ 41. Odbor izvoli iz svoje srede predsednika, blagajnika in tajnika ter sme tekom leta, ako se kako mesto izprazni, kooptirati novega člana. Odbor se sestaja po potrebi, a najmanj enkrat na mesec, ter je sklepčen, ako je prisotnih vsaj 7 članov.

O vseh sklepkih se mora voditi zapisnik, katerega prepis je redno pošiljati centrali, ki ima pravico sklepe, ako nasprotujejo pravilom, razveljaviti. V slučajih pa, da sklepi nasprotujejo interesom organizacije ali posameznim kategorijam, jih sme centrala z motivacijo zavrniti in odkazati oblastnemu tajništvu v ponovno presojo.

§ 42. Nadzorstvo nad poslovanjem oblastnih tajništev ima centrala.

§ 43. Za pokritje vseh denarnih izdatkov za vzdrževanje oblastnih tajništev skrbi centrala.

§ 44. Vse dopisovanje podružnice s centralo oziroma narobe, se vrši le potom oblastnega tajništva.

§ 45. Ako oblastno tajništvo ne vrši svojih dolžnosti, se postopa po § 26. tega pravilnika, ki velja tudi za oblastna tajništva.

11. Tisk.

§ 46. Organizacija izdaja periodično svoj organ, katerega dobiva vsak član obligatno.

§ 47. Organizacija bo izdajala svoj organ (časopis), kateri se bo bavil z vsemi železničarskimi vprašanji.

§ 48. Organizacijska uprava bo skrbela za to, da se bo vršila društvena korespondenca v materinskem jeziku onega kraja, v katerega ide.

12. Kongres.

§ 40. Ko se objavi sklicanje kongresa, morajo vsi podružnični odbori sklicati člansko skupščino, na kateri morajo razpravljati o dnevnem redu in izvoliti delegate za kongres ter jim dati k posameznim točkam dnevnega reda navodila.

§ 50. Stroške delegatov za kongres nosi centrala.

§ 51. Višino potne dnevnice določa centrala za vse podružnice, odtosno delegate enako.

13. Podpore.

§ 52. Podpore so: pravna zaščita, posmrtnina in podpora v slučaju bolezni.

§ 53. Pravne zaščite ne more dati podružnica, temveč izključno le centrala na podlagi predhodno pojasnjene službe.

§ 54. Če se je dovolila pravna zaščita preko tega pota, in če ni upravičena, jo centrala ne more odobriti.

§ 55. Pravna zaščita se dovoljuje brez obzira na višino stroškov.

§ 56. Navedene podpore daje centrala in sicer na predlog podružnice.

Nuditi pa se morejo v slučaju brezposelnosti, smrti v družini, dolge bolezni in to samo v slučajih, ako je dotičnik več kot eno leto član organizacije. Višina podpore znaša v tem slučaju:

Po 12 mesecev članstva 100 Din, po 24 mesecev članstva 200 Din, po 48 mesecev članstva 250 Din, po 72 mesecev članstva 300 Din.

§ 57. V slučaju nesreče se da lahko podpora brez obzira na čas članstva in izčrpane podpore.

§ 58. Če je član izčrpal pravico na podporo, si jo mora z nova pridobiti.

§ 59. Posmrtnina se izplačuje po sledeči skali:

Za dovršenih 24 mesecev članstva 500 Din, za 48 mesecev članstva 700 Din, za 72 mesecev članstva 900 Din in za dovršenih 96 mesecev članstva 1000 Din.

§ 60. Posmrtnino izplača centrala, odtosno po njenem nalogu podružnica, na podlagi predhodno dobljenega autentičnega poročila o smrti člana.

Posmrtnina se izplača zaostalim članom družine.

§ 61. Ako umre članu žena, dobi izplačano polovico posmrtnine.

14. Upokojenci.

§ 62. Oni upokojenci, ki so iz aktivnega članstva v društvu upokojeni, uživajo vse kot aktivni člani pridobljene pravice — če plačujejo redni mesečni prispevek 6 Din.

§ 63. Kot člani uživajo vsi upokojenci polno pravno zaščito kot vsi drugi člani društva.

§ 64. Upokojenec, železničar more biti član društva samo v tem slučaju, če je bil upokojen, ko je bil član društva.

§ 65. Upokojenci, železničarji uživajo one materijelne članske pravice, katere so si kot aktivni železničarji pridobili po letih svojega članstva po §§ 56. in 59.

IZ SEKCIJ.

SEKCIJA VLAKOSPREMNEGA OSOBLJA.

Vabilo na konferenco.

Ker se kljub ponovnim intervencijam pri direkciji ter dvakratni intervenciji pri Generalni direkciji ne rešijo za našo kategorijo najvažnejša vprašanja ter jih merodajna mesta sploh ne smatrajo za resna in jih zavlačujejo, sklicujemo za nedeljo

dne 27. septembra 1925.

točno ob 10. uri v organizacijskih prostorih na Turjaškem trgu št. 2 (Železničarski dom) v Ljubljani

konferenco

vlakospremnega osoblja.

z naslednjim dnevnim redom:

1. Vprašanje kilometraže in premika.
2. Zahteve k reviziji službene pragmatike.
3. Naše stališče k izvozni sezoni.
4. Pravilnik o službeni obleki.
5. Razno.

Vlakospremniki v vseh postajah, kjer je vlakospremno osoblje, obdržite čimprej sestanek ter izvolite svoje delegate, ki se bodo te konference udeležili. Službe prosti vlakospremniki, pridite.

Stojimo pred izvožno sezono ter imamo slabe skušnje iz preteklih dveh let, zato je potrebno, da se sedaj pravočasno o vsem dogovorimo. **Odsek vlakospremnega osoblja.**

NAPREDOVANJE VLAKOSPREMNEGA OSOBLJA.

V zadnji številki smo priobčili odgovor ministra saobračaja na našo predstavko, s katero smo v smislu zakona zahtevali, da se mora sprevodnike-vlakovodje po gotovih letih službe uvrstiti v III. kategorijo činovnikov.

V tem odgovoru trdi, da so bili vsi vlakovodje, ki so imeli svoje partije, prevedeni v III. kategorijo, manipulanti pa da morajo čakati, da zadobe svojo skupino. Sicer tega zakon prav za prav nikjer ne zahteva, vendar pa tudi prva trditve ministra ne odgovarja popolnoma.

Ker pa daje vse podatke za odgovore ministru na razpolago direkcija, jo tu

opozorimo na nekatere slučaje, ko so stari vlakovodje, pa še do danes niso imenovani činovnikom III. kategorije.

Žnidaršič Ludvik, post. Ljubljana gor. kol.;

Zumer Jaka, post. Jesenice;
Roško Lovro, post. Ljutomer;
Hladnik Ivan, post. Jesenice;

so vsi vlakovodje ter so bili kot taki imenovani v prejšnjem »uradnem listu«, imajo nekateri že po več let, da, celo skoro od prevrata svoje skupine in kljub temu so prvi trije zvaniki II. kategorije, le zadnji je zvanik I. kategorije.

Pričakujemo, da bo direkcija tem pripomogla do pripadajočega čina.

Ako pa je še kateri vlakovodja prizadet, naj nam to takoj sporoči (do 20. sept. t. l.), da bomo naredili za vse tudi skupno predstavko na g. ministra sabračaja.

Direktorjeva okrožnica.

Direktor dr. Borko je izdal tik pred volitvami v bolniško blagajno okrožnico, v kateri kritizira pisanje »Organiziranega Železničarja« ter delo »Železničarske strokovne in pravovarstvene organizacije«.

Ker posamezni načelniki, zlasti v večjih edinicah, ne morejo na to okrožnico opozoriti vsega osebja, jo prinašamo dobesedno v vednost vsem našim članom ter naročnikom »Organiziranega Železničarja«.

Okrožnica se glasi:

»Vsemu osebju, posebno še delavstvu!

Z ozirom na neverjetno drznost, s katero nastopajo zadnje čase neki neodgovorni elementi — posebno oni, stoječi izven vrst aktivnega odn. železničarskega osebja sploh — na javnih shodih gotovih železničarskih organizacij, nadalje in ozirom na veliko razdorno delo teh ljudi, ki jim je prozoren namen s hujskanjem, potvarjanjem resnice in demagoškimi frazami ohraniti železniškega uslužbenca pod vsakim pogojem nezadovoljnega in za slepo orodje v dosego svojih osebnih in mračnih namenov, smatram za svojo dolžnost kot pravi prijatelj vsega osebja, tem potom pravočasno opozoriti vse osebje na to nevarno igro, ki more vsakega, ki se pusti zapejlati, privedi prej ali slej v nesrečo, za kar ima žel. osebje že iz prejšnjih časov dovolj dokazov in svarilnih vzgledov.

Kar se mene tiče, držal sem sveto svojo besedo, dano vsemu osebju o priliki mojega prihoda na sedanje mesto, deloval in žrtvoval se nesebično za dobro službo in osebja, kar brezpogojno zahtevam tudi od vsega žel. osebja.

Poznam težko stanje osebja, toda, če se pomisli, da smo začeli graditi našo bodočnost na povojnih razvalinah, je za vsakega jasno, da se ne da še obstoječih nedostatkov in trdot čez noč odstraniti — da je težje graditi, kakor razdirati.

Da se je z vzajemnim in smotrenim delom že dosti storilo in doseglo, kakor za napredek službe, tako tudi za žel. osebje, je znano vsakemu žel. uslužbenecu, ki je dobre volje in poštenega srca, vem, da tudi poedincem okoli glasila »Organizirani Železničar« in »Železničarske strok. in pravovarst. organizacije«, ki pa navzlic temu v svojem glasilu in na javnih shodih vedoma, s potvarjanjem resnice, na najostudnejši demagoški način sleparijo in zapeljujejo nedolžne delavce in nastavljenice ter zastrupljajo njih zdravo mišljenje in zaupanje do žel. uprave.

Treba čitati n. pr. samo številki 13. in 17. »Organiziranega Železničarja«, da se vidi vso brezvestnost gotovih elementov, ki gonijo s svojimi zapeljivimi in demagoškimi frazami uslužbenca samo v nesrečo.

Da bi to pravočasno zabranil, sem in bom tudi v bodoče proti tem škodljivim pojavom najenergičnejše postopal; zato pozivam vse osebje in vsakega poedince, da se izogiba vseh nepremišljenih dejanj.

Želim, da me vse delavstvo in uslužbenstvo pri tem v svojem lastnem interesu podpira, da definitivno ozdravimo to rak-rano, ki razjeda dosežanje vzajemno delovanje med upravo in uslužbenstvom; kajti le tako bo mogoče, da bo direkcija složna in sporazumno z vsem svojim osebjem dosegla vse, kar si želi doseči v dobrobit osebja, službe in države. Direktor: dr. Borko s. r.

Komentar k okrožnici objavimo prihodnjiš.

DOPISL

Ponikva. Komu ni gostobesedni prog. mojster Rozman znan. Kljub njegovemu razmeroma kratkemu bivanju v Ponikvi, pozna tega možička že vsak paglavec. Povodim volitev v bolniško blagajno si je ta mojster izbrulil vse pete. Tekal je po progji kot Ahasver, kakor da bi mu šlo za kožo. — »Bajec« kot »absolventu visoke strok. šole« mu njemu tako priljubljena Z. J. Z. ni mogla pripomoči, da bi bil uvrščen v III. čin. kategorijo. — G. Rozmanu svetujem, naj se pomiri in ne preobrača kozle zabadava, kajti njegovo naravnost otročje besedičenje in izrazi, s katerimi obdeluje delavstvo, vsem že presedajo.

Maribor (kurilnica). V mariborski kurilnici je neki ruski inženjer baje dobil nalogo, da naj agitira pri volitvah v bolniško blagajno za zvezarsko listo. — Možak je z vso vneto delil znane zelene letake med osebje, brez da bi poznal vsebino teh letakov. Povpraševal je celo naše sodruge, kaj vsebujejo letaki. To se vidi, da je imel od neke strani nalogo za to agitacijo. Seveda, da osebje mu ni šlo na lim in glasovalo je za razredno listo.

Velehumanitarna institucija. Nek železničarski uslužbenec, član humanitarne ustanove drž. železnice, je vsled revmatizma zbolel in poslal svojo ženo k zdravniku dr. Košeninu v Ljubljani s prošnjo, da mu napravi recept za zdravilo, katero mu bode pomagalo, da bo čimprej ozdravel in nastopil službo. Dr. Košenina je predpisal neko zdravilo v obliki praškov, katere naj bolnik na vodi pije. Ker to zdravilo ni nič koristilo, se je dotičnik obrnil sam do imenovanega zdravnika in ga prosil, naj mu da kako drugo zdravilo, katero bode vsaj bolečine olajšalo. G. zdravnik se je pa naravnost izrazil, da predragih zdravil ne sme predpisati, kar se zelo čudno glasi. Konec te zadeve se je pa izvršil tako, da je bil bolnik primoran prositi za izstavo recepta za prepovedano predrago zdravilo in se strinjal s tem, da si bo zdravilo na lastne stroške nabavil. Evo, tu imamo zopet dokaz delovanja, humanitarne ustanove, katere naj nas Bog kaj kmalu reši.

Bliskovita zdravniška pomoč! Iz Novega mesta nam pišejo: Dne 22. avgusta 1925 je sprevodnik N. nevarno zbolel in ni mogel zapustiti postelje. Bolnik je poslal svojo soprogo k žel. zdravniku dr. Gregoriču glede čimprejšnjega obiska. Zdravnik pa je bil slučajno ta dan odsoten. Drugi dan se je podal sin bolnega sprevodnika k imenovanemu zdravniku, naka je g. zdravnik obljubil, da pride ob 11. uri. Ker pa zdravnika ob navedenem času ni bilo, da je soproga šla zopet iskat. Pa smola — odpeljal se je v Šmarjeto. Šele tretji dan se je železniški zdravnik podal k bolniku in se izrazil: »Nisem mislil, da je tako hudo,« ter odredil, da mora takoj v bolnico, akoravno bi se bolnik ob skrbni postrežbi tudi doma pozdravil. Pri tem gospodu igra bolnica veliko vlogo, ker on pošilja ponavadi težko in lahko bolne v bolnico. — Dogodil se je slučaj, da je hčerka vlakovodje N. obolela na želodcu. Mati jo je spremila k g. zdravniku. Ta je odredil, da mora takoj v bolnico, češ, da ima tifus. Prišedši v bolnico, se je izkazalo, da o tifusu ni nikakega sledu, pač pa da je glisčeva in da ni nobene nevarnosti. Tako zdravniško delovanje povzroča naši bolniški blagajni le stroške brez vsake potrebe. — G. Gregoriču svetujemo tudi obenem naj blagovoli nekoliko bolj po samaritansko, to je usmiljeno ravnati z bolniki, ker se železničarji kmalu ne bodo več upali hoditi k zdravniškim preiskavam. Dokazilnega materiala imamo dovolj, opozarjamo pa tem potom g. zdravnika, naj stopa z bolniki bolj dostojno. — Železničarji.

Ormož. Poroča se nam: Takoj po otvoritvi proge Ormož—Ljutomer se je delilo skladišnega in postajnega delavca, da naj opremljata in čistita vse ljutomerške stroje. Takrat se jima je obljubila tudi obleka, da ne bosta svoje obleke mazala in žgala. To so bile res sladke besede takrat. Ali sedaj je vse zopet preminulo. Ni se jima dala obleka in tudi nista dobila plaščev, ki bi ju bila še bolj potrebna v slučaju slabega vremena. Vsak človek lahko pomisli, kako je prijetno, če je do kože moker, celo v jesenskem času. — Opazovalec.

Čudna pota varčevanja.

Ako se poda šetalec na »Dovozno«, ob periferiji gl. kolodvora v Ljubljani nahajajočo se cesto, že od daleč zapazi nekdanj pritično »dvojno čuvajnico«, katero je naša drž. uprava vsled stanovanjske mizerije pustila dvigniti v enonadstropno hišo.

Z zgradbo I. nadstropja se je začelo v letošnji zgodnji spomladi, a ko je prikorakala Velika noč, je bila naša železniška uprava zaradi vedno ponavljajočih se kočljivih kreditnih razmer prisiljena delo ustaviti in na pol dograjeno stavbo v odprtem stanju prepustiti materi naravi, tako, da skozi zgoranje velike odprte teče ob nalivih voda v spodnje stanovanjske prostore in namaka tam stanujočim uslužbenecem še tisto malo pohištva, katerega imajo.

Seveda da o kaki odškodnini se ne sme tem uslužbenecem niti sanjati — ker ekonomija je prva stvar —.

Celo poletje je obdajal poslopje iz debelih tramov postavljen gradbeni oder in drugo ogrodje, katero sega tudi čez »trotoir« do ceste.

Vsled tega se je napravljala škoda in kvarila državna imovina ter moramo proti takemu delu energično protestirati.

Po precej dolgem času zastoja gradbenih del pri tem posloju se je sedaj pri nastopu deževnega vremena vendar začelo z izvrševanjem zadevnih končnih del, kar tvori razveseljivo znamenje, da je žel. uprava trnjev pot kreditov končno prodrla in da bodo imele stranke priliko vseliti se ob zimskem času v vlažne stanovanjske prostore.

Ptuj. Dne 6. septembra 1925 se je vršil društveni shod podružnice Ptuj, katerega se je udeležilo precejšnje število profesionistov iz delavnice drž. železnice v Ptuj. Po običajnem pozdravu navzočih je podelil predsednik poročevalcu naše centrale besedo. Slednji je orisal dosežane razmere v upravi bolniške blagajne. Po 5 letih se je žel. uprava vendar čutila primorana, da je razpisala volitve v bolniško blagajno in dala železničarjem priliko, da si bodo izvolili zakoniti odbor, kateri bo dosežane poslovanje »humanitarnega fonda« temeljito uredil in izboljšal. V daljšem govoru je govornik natančno orisal vse hiše, s katerimi je uprava boln. blagajne bolnim železničarjem njihovo življenje s stradanjem in bedo, vsled čakanja izplačila bolnin, zagrenila. Oglasili so se potem različni sodruzi k besedi, naka so sklenili, da bodo našo kandidatno listo z vso vneto podpirali in razredno zavedne skupščinarje volili. Poročevalec centrale, je nadalje omenil glede številnih intervencij pri direkcijah in ministrstvu. Pri vseh teh instancah se vedno obljublja in obljublja. Pomilovanja so vredni prog. delavci, kateri pod pritiskom gotovih faktorjev sami ne vedo, kako bi nastopali ter ne morejo doseči nikakih uspehov, ker se ne organizirajo vsi v edini enotni zaščitnici: razredno zavedni organizaciji. Poročevalec je bodril vse navzoče k skupnemu delu tako, da se bo čimprej razvila naša organizacija v močno falango in pospešila izvojevati najvitalnejša delavska vprašanja. Nek sodrug je poročal, da v Ptuj se ne more dobiti nakaznice za kopalne karte. Ako prosijo g. žel. zdravnika za nje, jim kratko odgovori, da teh nakaznic, katere bi morala direkcija njeemu dostavljati, od nje ne dobi. Nek drugi sodrug je poročal, da se gg. progovni mojstri na ormoški progji bolj zanimajo za agitacijo zbiranja prispevkov za postavitev nekakega francoskega spomenika v Beogradu, kakor pa za zboljšanje gmotnega položaja njihovih bednih delavcev.

Zagreb. Dne 11. septembra 1925 se je vršil v gostilni »Pri južni železnici« v Zagrebu, sestanek železničarjev postaje Zagreb - Sava. — Na sestanku je poročal zastopnik centrale o intervenciji, katere se je pri Direkciji drž. žel. v Zagrebu, ta dan vršila. Po temeljitem obrazloženju so vzeli vsi navzoči sodruzi zadevo na znanje ter vsled tega določili, da se glede dosege prostih dnevo, nočne doklade in kilometražne čimprej pošlje deputacija na ministrstvo saobrača v Beograd. Po daljšem posvetovanju glede volitev v bolniško blagajno se je sklenilo nastopati enotno v vrstah razredno zavednih železničarjev kljub temu, da se izvaja teror od strani hlapčevstva reakcije. — Nato se je prešlo k volitvi za-

časnega odbora podružnice, pri kateri je bilo izvoljenih 22 sodrugov v odbor. Želimo zagrebškimi sodrugom mnogo uspeha pri vzajemnih razrednih bojih skupno s slovenskimi ramo ob rami.

Ogromna udeležba na shodu kandidatov nacionalnih železničarjev. — Kje? V Mestnem domu v Ljubljani, dne 10. septembra t. l. ob 20. uri. Z dvojnimi letaki so vabili na to resno prireditev železničarje, uspeh pa je bil negativen. Od 75 kandidatov in namestnikov »Udruženja jugoslov. nac. žel.« se je udeležilo shoda samo »celih« 36 kandidatov in namestnikov, pa še ti navzoči niso bili vsi »ta pravci železničarji, kakor n. pr. — vladni zastopnik. Po dvoranah so se sprehajali štirje sumljivi — po obnašanju sodeč, tudi niso nikdar poznali in ne bodo poznali tenderja pri stroju. — Med to »ogromno maso« v dvorani smo opazili med drugim tudi prve boritelje železničarskega nacionalizma, gosp. bivšega narodnega poslanca Deržiča, veselega Blaža, ter novega postajenačelnika Sovreta; dalje tajnika Zupana, Ponikvarja itd. Pogovarjali so se med seboj v živahnem tonu. Zakaj in kako to, da železničarji zadnje čase več nočejo posečati svečanah in podobnih prireditev, kakor je naša noč. Navzočih je bilo tudi nekoliko odposlancev »druge in tretje internacionale«. Vseh skupaj pa nas je bilo, od vladnega zastopnika do zavednega kandidata, všteti par gospodičen, reci — šestintrideset. — Ko se je gospod tovariš pokazal na govorniški tribuni ob splošnem aplavzu navzočih, se je v prvi vrsti zahvalil dvorani za precejšen prostor, ter nadaljeval svoj učeni referat tako-le: »Gospoda moja! — Minister Sušnik nas je imenoval v upravni svet bolniške blagajne, marksisti pa lažejo po železnici, da smo vsi imenovani »Zvezarji« — res pa je, da sva ta prava dva »zvezarja« samo dva, in sicer gosp. Čibež in jaz (gosp. Sovre), vsi drugi pa: dr. Polec, Burkelj, Škerlj, inž. Osvald, dr. Tičar, če že niso kaki prikriti klerikali, so pa podrepniki druge in tretje internacionale. Vidite — pravi nadalje — kaki so! Vse bi nam radi naprtili na grbo, še tiste tri milijone dinarjev, ki jih dolguje država in zida z njimi hiše v Beogradu, namesto, da bi zidali mi v Sloveniji. Kdo za vraga — reče končno — se bode prepiral s socialisti, avtonomisti, komunisti in s prijatelji Trockega (pogleda na vladnega zastopnika, če piše). Mi se borimo za sveto stvar z vsemi sredstvi, ki so preizkušena v ognju železničarskega nacionalizma — krivljenje hrbtnice ter brezjičen brzozjav. S temi dvemi sredstvi bomo premagali vse rdeče in črne sovražnike. — Krik in vik je nastal po dvorani med navzočimi od besed govornika, ki nam je govoril od srca. Sklenili smo končno brez voličev, da oddamo svoje glasovnice, priznani in zanesljivi firmi U. J. N. Z., ki še ima kredit na ministrstvu saobračaja ter na ravnateljstvu drž. železnice. S tem je bil shod zaključen, masa 36 ljudi se je počasi pomikala skozi dvorano na prosto. Zunaj smo še enkrat zavpili: »Živijo naš nepozabljivi Blaž in narodni poslanec Deržič!« Razšli smo se v nadi, da bolniška blagajna mora pasti v naše roke.

Rudeči sataa.

RAZNO.

Poziv članom, stanujočim v Šiški, pošta Ljubljana VII. Vsi člani, kateri stanujejo v Spodnji Šiški, se tem potom pozivajo, da naznanijo čimprej nove oznake ulic in hišnih števil tako, da bodo naše strokovno glasilno redno po pošti dobivali. — Centrala.

Podružnicam in članom v vednost! Poročila o volitvah v bolniško blagajno in o izrabljanju uradne moči posameznih prevčeh gorečih uradnikov priobčimo prihodnjič. O vsaki nedovoljeni agitaciji nam takoj poročajte. — Ta in prihodnji dve številki bodo posvečene kongresu, ki se vrši 24. in 25. oktobra. Prinašali bomo članke iz vrst železničarjev, ki bodo zadevali bodočo organizacijo in njeno taktiko. Pišite tudi Vi svoje mnenje, s čimer se ne strinjate, da se bodo tako razčistila vsa vprašanja ter da bomo v naši enotni organizaciji delali vsi kot en mož za dosego naših pravic. — Odbor.

Vsled preobilice gradiva, bodo ostali dopisi in članki objavljeni v prihodnji številki.

Načrt zakona o osobju

ministarstva saobračaja in podrejenih mu saobračajnih ustanov.

I. POGLAVJE.

Osnovne odredbe.

Člen 1.

Uslužbenec državnih prometnih naprav je ona oseba, katera je po odredbah tega zakona sprejeta v službo državnih prometnih naprav.

Člen 2.

Vsa mesta v vseh strokah državne prometne službe so enako dostopna vsem državljanom kraljevine SHS pod pogojem, da izpolnjujejo pogoje, prepisane s tem in drugimi državnimi zakoni.

Člen 3.

Uslužbenec državnih prometnih naprav more biti le oseba, ki ima fizične in duševne sposobnosti za državno službo vobče in s tem zakonom odredjene pogoje za prometno službo, v katero vstopa. Za neposredno eksekutivno službo se ne smejo uporabljati osebe, ki niso pravilno telesno razvite, zlasti pa ne one, ki so neme, gluhe, kratkovidne, ali ki ne razlikujejo barv, ali so epileptične.

Člen 4.

Uslužbenec državnih prometnih naprav ne more postati oseba:

1. ki ni dovršila 21. leta starosti;
 2. ki je pod skrbstvom;
 3. ki je obsojena od rednega sodišča zaradi zločina ali dejanja iz koristoljubja;
 4. ki nima državljske pravice;
 5. ki je bila z razsodbo disciplinskega sodišča že odpuščena iz državne službe;
 6. ki ni odslužila svojega roka v vojski ali ni vojaške službe oproščena;
 7. ki ne obvlada službenega jezika.
- V eksekutivno službo se ne sme sprejeti oseba, ki je prekorčila 35. leto starosti.

II. POGLAVJE.

Razdelitev uslužbencev in službe.

Člen 5.

Uslužbeni državnih prometnih naprav se dele na tri vrste: na uradnike, poduradnike in služitelje. Uradniki se dele na dve, poduradniki na tri, a služitelji na dve kategoriji.

Poleg uslužbencev obstoji pri državnih prometnih napravah še pogodbeno in pomožno osebje, katerih pravice in dolžnosti so regulirane v poglavju X. tega zakona.

Člen 6.

Za uradnike prve kategorije se zahteva popolna fakultetska izobrazba, za uradnike II. kategorije srednješolska izobrazba z matura ali kaka druga tej enakopravna strokovna izobrazba.

Člen 7.

Za čin poduradnikov I. in II. kategorije se zahteva dovršene štiri razrede srednje šole, a za čin poduradnikov III. kategorije dovršena dva razreda srednje šole ali kaka druga tej enakopravna nižja strokovna šola.

Izjemoma zadostuje za mesta poduradnikov I. in II. kategorije, pri katerih se prvenstveno zahteva strokovna izobrazba, kakor so to: strojevedje, progovni mojstri, mostovni mojstri, strojni mojstri, poslovodje itd., poleg dovršenega obrata le dva razreda srednje, obrtne ali kake druge tem enakoredne šole, s to omejitvijo, da ne morejo postati prometni in administrativni poduradniki.

Za poduradnike se morejo sprejeti i oni podoficirji, ki so dovršili podoficirsko šolo in ki imajo najmanj 15 let neprekinjene in dobre vojaške službe, prvenstveno pri inženjerstvu, v ekonomski, administrativni in računski službi in ki so izpolnili ostale pogoje, ki jih predpisuje zakon o ustrojstvu vojske. Oni morajo predhodno položiti pri prometnih napravah strokovne izpite, ki so potrebni za njihovo stroko.

Člen 8.

Za mesto služitelja se zahteva štiri razrede osnovne šole.

Člen 9.

Začasnost traja pri uradnikih I. kategorije eno, pri uradnikih II. kategorije dve, pri poduradnikih in služiteljih pa tri leta. Začasnemu uslužbencu se sme vsak čas odpovedati služba po odredbah tega zakona.

Člen 10.

Za opravljanje pisarniške, telegrafske, telefonske, skladiščne, blagajniške in služiteljske službe se smejo postavljati tudi ženske osebe, če izpolnjujejo pogoje tega zakona.

III. POGLAVJE.

Vstop v službo.

Člen 11.

Kdor želi stopiti v službo, mora svojeručno napisati prošnjo in v njej označiti: ime in priimek, kraj, dan, mesec in leto rojstva, državljanstvo, dosedanji poklic, šolsko izobrazbo, ki jo ima, jezike, katere govori in piše, zakensko stanje, število otrok in njih rojstna leta.

K prošnji se prilaga v originalu: rojstni list, šolska spričevala, potrdilo pristojne oblasti o dotedanem zaposlenju in obnašanju, potrdilo pristojne vojaške oblasti o ureditvi vojaške obveznosti.

Predno se izda odlok o postavitvi prosilca, se ga napoti k železniškemu zdravniku na zdravniški pogled radi ugotovitve stanja njegovega zdravja z czirom na člen 3. tega zakona.

Člen 12.

Vsaka oseba, ki se postavi za uslužbenca državnih prometnih naprav, mora imeti predpisano izobrazbo za dotično stroko in mesto.

Člen 13.

Odlok o sprejemu v začasno službo izdaja minister saobračaja, generalni direktor, ali direktor, vsak v svojem področju.

Člen 14.

Uslužbenec postane stalen po dovršitvi začasnega službovanja, ko položi predpisane izpite in ko ga posebna komisija oceni, da je sposoben, da postane stalen.

Ta komisija sestoji iz: načelnika odelenja, šefa odseka, kateremu uslužbenec pripada, in šefa personalnega odseka.

Člen 15.

V slučaju, da se pri ocenjanju ugotovi, da je uslužbenec nesposoben, da bi postal stalen, se mu odpove služba. Tak uslužbenec se sme ponovno sprejeti v službo državnih prometnih naprav samo po preteku enega leta od dneva odpovedi; ako bi takega uslužbenca komisija ponovno ocenila za nesposobnega, da postane stalen, se mu odpove služba in se ga ne sme več sprejeti v službo državnih prometnih naprav.

Člen 16.

Začasni uslužbenec, ki zapusti službo, bodisi pred prvo, bodisi pred drugo oceno za stalnost, izgubi pravico, da bi se mu v službi prebilo čas računat v rok za oceno, če bi se pozneje vrnil v službo. Te pravice ne izgubi uslužbenec, ki mora zapustiti službo vsled bolezni ali radi odslužitve roka pri vojski.

Člen 17.

Čas začasne službe se šteje za napredovanje in penzijo šele, ko postane uslužbenec stalen.

Čas, prebit na bolovanju preko treh mesecev v enem letu, se ne računa v rok, predpisan za začasno službo.

Člen 18.

Kadar se sprejme vsled službene potrebe v službo oseba, ki se je odlikovala z dosedanjim prizanim strokovnim delovanjem, se ji sme izjemoma od dne vstopa v službo priznati stalnost, ako izpolnjuje ostale zakonske pogoje. Za sprejem takih oseb je potrebno povoljno mišljenje Strokovnega sveta.

Člen 19.

Kadar izpolni začasni uslužbenec pogoje za stalnost, odnosno kadar se kdo takoj sprejme kot stalen, ga potrdi za stalnega, v kolikor ni potreben ukaz, oni organ, kateri je pristojen za postavljanje v začasno službo.

Priznana stalnost se računa od dne, ko je uslužbenec dovršil rok začasne službe.

IV. POGLAVJE.

Prejemki aktivnih uslužbencev državnih prometnih naprav.

Člen 20.

Prejemki aktivnih uslužbencev državnih prometnih naprav so ti-le:

1. plača;
2. stanarina, ki se deli na redno in povečano;
3. doklade za ženo in otroke.

Člen 21.

I.

a) Plače in mesta uradnikov s fakultetno izobrazbo naslednjih položajev:

1. Generalni direktor in pomočnik ministra saobračaja Din 48.000— letno;
2. direktorji oblastnih železniških direkcij, direkcije za zgradbo železnic in pomorske ter rečne plovitve, pomočnik generalnega direktorja Din 42.000— letno;
3. pomočniki direktorja oblastnih železniških in ostalih direkcij Din 38.100— letno;
4. načelniki ministristva saobračaja in generalne direkcije Din 36.000— letno;
5. načelniki oblastnih železniških in ostalih direkcij Din 34.200— letno.

Za položaje: Generalnega direktorja in pomočnika ministristva saobračaja se zahteva najmanj 20 let, za pomočnika generalnega direktorja, direktorje oblastnih in ostalih direkcij in načelnike se zahteva najmanj 15 let službe pri državnih prometnih napravah.

b) Plače in mesta ostalih uslužbencev s fakultetsko izobrazbo:

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za avtomatsko napredovanje v višjo stopnjo
I.	Glavni inšpektor	32.100	
II.	Inšpektor I. klase	29.100	4 leta
III.	Inšpektor II. klase	27.100	4 "
	Višji inženir, višji tajnik, višji uradnik, višji zdravnik		
IV.	I. klase	24.600	4 "
V.	Isti II. klase	22.800	3 "
VI.	Isti III. klase	21.000	3 "
	Zdravnik, inženir, tajnik, uradnik		
VII.	I. klase	19.200	3 "
VIII.	Isto II. klase	17.400	3 "
IX.	Isto III. klase	15.600	3 "
X.	Isto IV. klase	13.800	2 leti
	Isto V. klase	12.000	2 "

Napredovanje uradnikov s fakultetsko izobrazbo se vrši avtomatsko iz X. in IX. po vsakih dveh letih, a iz VIII. do IV. stopnje po vsakih treh letih, iz III. in II. stopnje pa po štirih letih službovanja v istih.

Uradnik s fakultetsko izobrazbo, ki ima najmanj 10 (deset) let službe ter je v poslednjih osmih letih službe ocenjen s povprečno oceno 4,5, se sme pomakniti za višjega uradnika III. klase; oni uradnik, ki ima najmanj 16 let službe in je ocenjen poslednjih 10 let s povprečno oceno 4,5, se sme pomakniti za inšpektorja II. (druge) klase, oni inšpektorji I. klase, ki so dovršili 27 let v službi ter so poslednjih 20 let ocenjeni s povprečno oceno 4,5, se smejo imenovati za glavne inšpektorje.

II.

Plače in čini uradnikov s polno srednješolsko izobrazbo so naslednje:

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
I.	Inšpektor	27.000	
	Višji uradnik I. klase kot: prometni, tehnični, kontrolori, knjigovodje, blagajnik, navtični referent itd.	23.400	3
II.	Isti II. klase	21.600	3
III.	Isti III. klase	20.100	3
IV.	Činovnik I. klase	18.600	3
V.	" II. "	17.100	3
VI.	" III. "	15.600	3
VII.	" IV. "	14.100	3
VIII.	" V. "	12.600	3
IX.	" VI. "	11.100	3
X.	" VII. "	9.600	3

Napredovanje uradnikov s srednješolsko izobrazbo se vrši avtomatsko vsaka tri leta od X. do I. stopnje.

Uradnik s popolno srednješolsko izobrazbo, ki ima 12 let službe in je bil v poslednjih osmih letih ocenjen s povprečno oceno 4,5, se sme povišati za uradnika II. klase; inšpektor sme postati oni uradnik, ki ima 30 let službe ter je skozi poslednjih 20 let ocenjen s povprečno oceno 4,5. Inšpektorska plača se mu računa za penzijo samo tedaj, ako v njej prebije tri leta.

Za načelnika navtičnega odelenja pri direkciji pomorske plovitve se smejo v slučaju pomanjkanja fakultetsko in navtično izobraženih oseb postaviti tudi kapitani z dovršeno navtično akademijo.

Člen 32.

Plače i čini poduradnikov.

I. Prva kategorija poduradnikov.

Sem spadajo: prometni, administrativni, tehnični, pomorski in rečni poduradniki; delavniški poslovodje, strojni mojstri, vlakovni revizorji, upravitelji luških ekspozitur, poveljniki državnih brodov in upravitelji pomorskih semaforov.

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
	Višji poduradniki	19.000	
I.	Poduradnik I. klase	17.800	
II.	" II. "	15.600	3 (2 1/2)
III.	" III. "	14.100	3 (2 1/2)
IV.	" IV. "	13.200	3 (2 1/2)
V.	" V. "	12.000	3 (2 1/2)
VI.	" VI. "	10.800	3 (2 1/2)
VII.	" VII. "	9.600	3 (2 1/2)
VIII.	" VIII. "	8.400	3 (2 1/2)
IX.	" IX. "	7.200	3 (2 1/2)
X.	" X. "	6.000	3 (2 1/2)

Napredovanje poduradnikov I. kategorije se vrši avtomatsko po vsakih treh odnosno za eksekutivno osebo po vsakih dve in pol letih od X. do I. stopnje.

Poduradnik I. kategorije z 12 leti službe, ki je skozi poslednjih 8 let ocenjen s povprečno oceno 4,5, more napredovati za poduradnika V. klase. Poduradnik s 30, odnosno pri eksekutivni službi s 25 leti službe, kateri je skozi poslednjih 20 let ocenjen s povprečno oceno 4,5, sme postati višji poduradnik. Kdor prebije v činu višjega poduradnika 3 leta, se mu računa ta plača tudi za penzijo.

II. Druga kategorija poduradnikov.

Sem spadajo: strojevodje, postajni nadziratelji, nadziratelji (mojstri) prog, predorov, mostov, telefona, semaforov, projektov, mašinisti, tiskarji, litografi, administratorji svetilnikov in ribarski nadstražniki.

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
I.	Poduradnik I. klase	15.600	3 (2 1/2)
II.	" II. "	14.400	3 (2 1/2)
III.	" III. "	13.200	3 (2 1/2)
IV.	" IV. "	12.000	3 (2 1/2)
V.	" V. "	10.800	3 (2 1/2)
VI.	" VI. "	9.600	3 (2 1/2)
VII.	" VII. "	8.400	3 (2 1/2)
VIII.	" VIII. "	7.200	3 (2 1/2)
IX.	" IX. "	6.000	3 (2 1/2)
X.	" X. "	4.800	3 (2 1/2)

Napredovanje poduradnikov II. kategorije se vrši avtomatsko po vsakih treh, odnosno za eksekutivno osebo po vsakih 2 1/2 letih od X. do I. stopnje.

Poduradnik II. kategorije po 12 letih službe, ki je ocenjen v poslednjih 8 letih službe s povprečno oceno 4,5, se sme unaprediti za zvančnika iste kategorije V. klase. Poduradnik s 30 odnosno pri eksekutivnem osebu s 25 leti službe, kateri je za poslednjih 20 let ocenjen z povprečno oceno 4,5, dobi plačo 17.800 Din, katera se mu računa tudi za penzijo, ako v njej prebije 3 leta.

III. Tretja kategorija poduradnikov.

Sem spadajo: Vlakovodje, sprevodniki, manipulant, skladiščnik, postajni, skladiščni, kurilniški poduradnik, tehnični risar, vozovni mojster, napažalni paznik, gozdar, vozovni paznik, knjigovez, gasilni mojster, glavni vratar, pristaniški redar, ribarski stražnik in svetilničar.

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
I.	Zvaničnik I. klase	12.840	3 (2 1/2)
II.	" II. "	11.880	3 (2 1/2)
III.	" III. "	10.920	3 (2 1/2)
IV.	" IV. "	9.600	3 (2 1/2)
V.	" V. "	9.000	3 (2 1/2)
VI.	" VI. "	8.040	3 (2 1/2)
VII.	" VII. "	7.080	3 (2 1/2)
VIII.	" VIII. "	6.120	3 (2 1/2)
IX.	" IX. "	5.160	3 (2 1/2)
X.	" X. "	4.200	3 (2 1/2)

Napredovanje poduradnikov III. kategorije se vrši po vsakih 3 odnosno za eksekutivno osebo po vsakih 2 1/2 letih službe od X. do I. stopnje.

Poduradnik III. kategorije po 12 letih službe, kateri je ocenjen skozi poslednjih 8 let s povprečno oceno 4,5, se sme unaprediti v V. klaso III. kategorije. Poduradnik s 30, odnosno pri eksekutivnem osebu s 25 leti službe, ki je za poslednjih 20 let službe ocenjen s povprečno oceno 4,5, more dobiti letno plačo 13.800 Din. Ta plača se mu računa i za penzijo, ako v njej prebije 3 leta.

Člen 23.

Plače in čini služiteljev.

I. Prva kategorija služiteljev.

Sem spadajo: šef premika (nadpremič), vratar, kurjač, postajni čuvaj, progovni paznik, nadzorNIK prtljage, vozovni ključavničar, vozovni manipulant (vozopisec) tiskarski, knjigoveški, litografski pomočnik, zavirač in potapljač.

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
I.	Služitelj I. klase	6.200	3 (2 1/2)
II.	" II. "	5.900	3 (2 1/2)
III.	" III. "	5.600	3 (2 1/2)
IV.	" IV. "	5.300	3 (2 1/2)
V.	" V. "	5.000	3 (2 1/2)
VI.	" VI. "	4.700	3 (2 1/2)
VII.	" VII. "	4.400	3 (2 1/2)
VIII.	" VIII. "	4.100	3 (2 1/2)
IX.	" IX. "	3.800	3 (2 1/2)
X.	" X. "	3.500	3 (2 1/2)

II. Druga kategorija služiteljev.

Sem spadajo: podložač (nadkurjač?) premikač, avizer, pisarniški sluga, lampist, mornar, gasilec, kretnik, progovni čuvaj, čuvaj mosta, vratar, nočni čuvaj in kočijaž.

Stopnja	Č I N	Letna plača Din	Rok za napredovanje let
I.	Služitelj I. klase	5.900	3 (2 1/2)
II.	" II. "	5.600	3 (2 1/2)
III.	" III. "	5.300	3 (2 1/2)
IV.	" IV. "	5.000	3 (2 1/2)
V.	" V. "	4.700	3 (2 1/2)
VI.	" VI. "	4.400	3 (2 1/2)
VII.	" VII. "	4.100	3 (2 1/2)
VIII.	" VIII. "	3.800	3 (2 1/2)
IX.	" IX. "	3.500	3 (2 1/2)
X.	" X. "	3.200	3 (2 1/2)

Napredovanje služiteljev I. in II. kategorije se vrši avtomatsko po vsakih 3 odnosno za eksekutivno službo po vsakih dve in pol letih od X. do I. stopnje.

Po dovršenih 30, odnosno pri eksekutivnem osebu 25 letih službe, dobijo služitelji I. in II. kategorije, kateri dalje služijo, na končno plačo še povišek 960 Din, kateri se jim po izteku tretjega leta take (podaljšane) službe računa tudi za penzijo.

Člen 24.

Med eksekutivno osebo spadajo: strojevodje, kurjači, vlakovodje, sprevodniki, manipulant, zavirači, potapljači in svetilničarji na osamljenih krajih.

Člen 25.

Za pojedine čine je merodajna služba, katero pojedini uslužbenec vrši. Šolska kvalifikacija se vzame v poštev le v toliko, v kolikor je predpisana za službo, katero uslužbenec vrši.

Člen 26.

Redna stanarina uradnikov znaša v prvi kategoriji: za pomočnika ministra, direktorje, pomočnike direktorjev in načelnike letno:

Za višje uradnike Din 4800—
Za ostale uradnike Din 3600—
Za uradnike II. kateg. višji uradniki Din 4200—
Za uradnike II. kateg. nižji uradniki Din 3000—

Člen 27.

Redna stanarina poduradnikov vseh treh kategorij znaša letno:

Od V. klase višje Din 2700—
Do V. klase pa Din 1800—

Člen 28.

Redna stanarina služiteljev obeh kategorij znaša letno:

Od V. klase višje Din 1800—
Do V. klase pa Din 1500—

Člen 29.

Ministerski svet bo sporazumno s Finansijskim odborom narodne skupščine za mesta, kjer so cene stanovanj stalno izjemoma velike, povečal redno stanarino. Z ozirom na povečano stanarino se dele taka mesta na 3 razrede:

V prvem razredu je povečana stanarina za 50%.
V drugem razredu je povečana stanarina za 35%.
V tretjem razredu je povečana stanarina za 20%.

Ako sta mož in žena državna uslužbenca v istem kraju, jima pripada samo ena stanarina, i to večja.

Člen 30.

Kdor ima državno stanovanje za se in družino, nima pravice na stanarino.

Člen 31.

Dodatek za ženo znaša 1200 Din letno, za otroka do 12 let 600 Din, a dalje 960 Din letno.

Člen 32.

Doklada za otroke pristoji vsem uslužbencem enako za vsakega otroka, rojenega v zakonitem zakonu ali pozakonjenega, ako se otrok ne vzdržuje iz svoje imovine, ali osebnega dela, za otroke izven zakona pa, v kolikor je dolžan po državljanškem zakonu, da ga vzdržuje.

Pravica na ta dodatek preneha, kadar postane otrok polnoleten, odnosno i pred tem časom, ako prestane potreba, da ga roditelj vzdržuje. Ako se otrok redno šola, ima ob dokazu uspešnega učenja, pravico na doklado i po polnoletnosti, a najdalje do dovršenega 23. leta starosti.

Za polnoletnega otroka, ki je duševno ali telesno nesposoben za pridobivanje, pa nima drugega izdržavanja (dohodkov), pripada ta doklada, dokler traja nesposobnost.

Ako sta oče in mati državna uslužbenca, pripada dodatek za otroka le očetu. Ako sta pristojno ločena, ter so otroci pri materi, pripada dodatek materi.

Žena — državna uslužbenka ali vpokojenka, katere mož ni državni uslužbenec ali vpokojenec, — nima pravice na doklado za otroke, izvemši, ako dokaže, da je mož siromašnega stanja in nesposoben za pridobitno delo.

Ako živi žena, ki ni državna uslužbenka, odvojeno od moža, kateri je v aktivni službi ali penziji, ter se otroci pri njej vzdržujejo, se daje doklada za otroke njej.

Člen 33.

Redni prejemki, predvideni s tem zakonom, se računajo v dinarjih v letnih vsotah.

Kolikor bi se redni prejemki, odrejeni s tem zakonom, pokazali za nezadostne za življenje z ozirom na draginjo, se bodo dopolnjevali z draginjskimi dokladami, katere se bodo uredile s posebnim zakonom.

Dokler se ne sprejme zakon o draginjskih dokladah, bo odredjeval visokost teh doklad ministerski svet.

Člen 34.

Za vsa ona dela, kjer je radi posebnega značaja posla potrebna povečana paznost, posebna izobrazba, ali posebnega napora, oziroma se vrše z izvestno nevarnostjo za življenje ali zdravje uslužbenca, ali se posebno izkazujejo po svojem značaju, bo ministerski svet na predlog ministra saobračaja, odobril poseben pravilnik o postranskih prejemkih, po katerem se bodo izdajali ti prejemki. Med te prejemke spadajo v glavnem:

Povračilo potnih in selitvenih stroškov, kilometrina, nagrade za terensko delo, za tehnično, strojno in gradbeno nadzorstvo, gradbene doklade, nočne doklade, nagrade za čezurno delo, premije za prihranke materijala, premije za povečano delo v delavnicah, funkcijske doklade, posebne nagrade za naporno službo itd.